

Atsigavusiai kombinuotųjų pašarų gamybai šiemet įtakos turės geopolitinė padėtis

Gyvūnų mitybos produktų gamybos lyderio JAV kompanijos „Alltech“ ataskaitoje, kuri apima 140 valstybių ir daugiau kaip 28 tūkst. pašarų gamybos įmonių, nurodoma, kad nepaisant COVID-19 ir afrikinio kiaulių maro (AKM) poveikio, pasaulinė kombinuotųjų pašarų gamyba 2021 m. padidėjo 2,3 proc. ir siekė 1,208 mlrd. t. Pirminiais Europos gamintojų asociacijos (FEFAC) duomenimis, ES-27 šalių kombinuotųjų pašarų gamyba pernai metais siekė 149,92 mln. t ir, palyginti su 2020 m. mažėjo nežymiai – 0,16 proc. (0,25 mln.t).

Kinija, JAV ir Brazilija, kaip ir ankstesniais metais, išliko trimis daugiausiai kombinuotųjų pašarų pagaminusiomis šalimis. Šių trijų ir kitų septynių (Indija, Meksika, Ispanija, Rusija, Turkija, Japonija, Vokietija) daugiausiai pagaminančių šalių dešimtukui pernai teko 65 proc. (799,16 mln. t) visos pasaulinės kombinuotųjų pašarų gamybos (2020 m. – 63 proc.), gamyba šiose šalyse vidutiniškai didėjo 4,4 proc. Didžiausias gamybos augimas pernai buvo Kinijoje – 8,9 proc. (261,42 mln. t) ir Indijoje –12,2 proc., kur ypač sparčiai augo pašarų akvakultūroms gamyba. Indija šiuo metu išlieka ketvirta pagal pagaminamų pašarų kiekį šalis pasaulyje. Tuo tarpu Argentina iškrito iš dešimtuko, ją pakeitė Turkija. Pernai ypač smarkiai nukentėjo Argentinos galvijų sektorius. Pagrindinės importuotojos Kinijos ir kitų šalių mėsos rinkos atsigavimas lėmė jautienos eksporto iš Argentinos sumažėjimą, o infliacija ir vietinės valiutos devalvacija sumažino perkamąją galią šalies viduje.

Akvakultūros pramonė ir toliau klesti visuose regionuose, o pasaulinė pašarų akvakultūroms gamyba pernai padidėjo 3,7 proc. (1,83 mln. t). Pašarų akvakultūroms gamyba augo visuose regionuose ir ypač Azijos šalyse, užauginančiose daugiau kaip 80 proc. visos pasaulinės akvakultūrų produkcijos. Akvakultūrų pašarų gamybai čia įtakos turėjo ir dėl AKM pernai sumažėjusi kiaulienos pasiūla. Akvakultūros viena iš sparčiausiai ir pastoviai augančių rinkų paskutinius du dešimtmečius, nors praeito amžiaus devinto dešimtmečio pabaigoje

tokio termino kaip „akvakultūros“ ar „akvapašarai“ dar net nebuvo. Recirkuliacinės akvakultūros sistemos tampa vis labiau paplitusios, o vartotojų paklausa akvakultūros produktams pastoviai didėja. Daugiau kaip 80 procentų dirbtinomis sąlygomis užauginamų žuvų sudaro gėlavandenės žuvys, likusias – pusiau gėlavandenės ir jūrinės. Tačiau žuvys sudaro mažiau kaip pusę akvakultūros produkcijos, didelę dalį užima jūržolės ir dumbliai, kiek mažesnę – moliuskai ir vėžiagyviai.

Karantininis COVID 19 judėjimo suvaržymai ir darbas iš namų įtakojo naminių gyvūnų – augintinių skaičiaus didėjimą visame pasaulyje, išskyrus tik Aziją. Kartu su augintinių skaičiumi didėja ir ėdalo jiems paklausai, kuri pernai augo – 8,2 proc. (2,58 mln. t).

Pasaulinė mišinių kiaulėms gamyba pernai metais augo 6,6 proc. (19,31 mln. t), daugiausiai tam įtakos turėjo Azijos šalys: Japonija, Pietų Korėja, Malaizija ir ypač Kinija, kurioje dėl pandemijos nuo maisto atliekų naudojimo kiaulių pašarams buvo pereita prie profesionalių mišinių gamybos. Pirminiais FEFAC duomenimis, ES kombinuotųjų pašarų gamyba kiaulėms pernai mažėjo 1,3 proc. (0,64 mln. t), tam įtakos turėjo pakilusios žaliavų kainos ir dėl sumažėjusios paklausos iš Kinijos pusės, susidaręs kiaulienos perteklius.

Pasaulinės galvijų pašarų gamybos 1,4 proc. (2,29 mln. t) sumažėjimą pernai lėmė didėjantis spaudimas dėl klimato kaitos ir griežtesnės šiltnamio efektą sukeliančių dujų reguliavimo priemonės. Tačiau nemažėjant pieno produktų paklausai ir kainoms, kombinuotųjų pašarų pieniniams galvijams gamyba didėjo 1,9 proc. (2,51 mln. t), daugiausiai Azijoje – Ramiojo vandenyno regione – 8,6 proc.

Lesalų dedeklėms 1,4 proc. (2,29 mln. t) gamybos mažėjimui įtakos turėjo nepakitusios, o kai kur ir nukritusios kiaušinių kainos. Kiaušinių gamyba pernai

mažėjo Azijos – Ramiojo vandenyno regione šalyse, taip pat Europoje (3 proc.), ypač Norvegijoje, Lenkijoje bei Rusijoje ir Ukrainoje, kur prekybą paveikė didėjanti geopolitinė įtampa. Tuo tarpu Australijoje lesalų dedeklėms gamyba padidėjo 4 proc. Pasaulio, ypač JAV, Europos šalių vartotojai mažina gyvulinės kilmės baltymų kiekį savo racione, tačiau kiaušinių, kaip palyginti nebrangių ir aukštos kokybės baltymų šaltinio paklausa išliko aukšta.

Vištiena irgi išliko paklausiai, kaip santykinai nebrangi, palyginti su kitais baltymais, o lesalų broileriams gamyba praėjusiais metais padidėjo 2,3 proc. Vištienos paklausa didėjo ir dėl pandemijos metu išaugusio maisto gaminimo namuose masto ir mažesnės jautienos pasiūlos. Tikimasi, kad vištienos paklausa vidaus rinkoje išliks didelė net ir kylant kainoms, nes vis daugiau vartotojų renkasi vištieną.

Tęsiantis pandemijai vis daugiau dėmesio buvo skiriama ir bus skirta inovacijoms ir partnerystėms, kurios pasirodė esančios labai svarbios siekiant išsilaikyti pastaraisiais metais. Išmokus išgyventi COVID 19 pandemijos sąlygomis, didžiausią susirūpinimą šiuo metu kelia didėjančios energetikos ir žaliavų kainos.

Nors Europa susitvarkė su Afrikiniu kiaulų maru ir paukščių gripo protrūkiais nėra tokie stiprūs, kaip šiuo metu Azijoje, didžiausią įtaką pašarų kainoms turės geopolitinė padėtis. Rusijos karinė invazija į Ukrainą paveikė daugelį pasaulio rinkų, naftos ir dujų kainas. Rusijai taikomos sankcijos, sankcijų sukelta recesija Rusijoje ir Ukrainos, kaip vienos iš didelių žaliavų tiekėjų pasitraukimas iš rinkos, turės sunkių padarinių tiek pašarų sektoriui, tiek visai Pasaulio ekonomikai. Energijos kainos – pagrindinis kanalas, kuriuo Ukrainos karas gali daryti tiesioginį poveikį toli nuo fronto linijų. Poveikis ypač aštriai jaučiamas Europoje, kur Rusija yra pagrindinė jos naftos ir dujų tiekėja,

ir net nedidelis tiekimo sutrikimas skatina energijos kainų kitimą. Žaliavų, įskaitant pagrindinių maisto produktų, tokių kaip kviečiai, ir energijos brangimo padarinius pajus visos valstybės.

Šaltinis: „WATT Poultry update“, „Alltech“, „FEFAC“